

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz półtorowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub.
 Ogłoszenia na 1-aj stronie za wiersz półtorowy lub jego miejsce 60 kop.
 Ogłoszenia na 1-aj str. o pozyc. państw. za wiersz pat. lub jego miejsce 1 rub.
 Reklamy za wiersz półtorowy lub jego miejsce 40 kop.
 Nekrologi za wiersz półtorowy lub jego miejsce na 1-aj str. 50 k., po tekście 30 k.
 Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
 Ogłoszenia zwozajno miejscowe za wiersz półtorowy lub jego miejsce 18 kop.
 Ogłoszenia zwozajno zamiejscowe za wiersz post. lub jego miejsce 20 kop.
 Drobnie ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najniżej 40 kop.
 Pesady i prace 3-krotne ogłoszenie 20 wyrazów 1 rb.
 Ogłoszenia w niedzielny Numerze a 25% drożej.
 Dotychczas prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznie.	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zalana adreś 20 kop. — Za odnośnienie do domu 10 kop. miesięcznie.
 Listów nielrankowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
 Rękopisy — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metal i S-ka, Wielka 38, telefon № 686. Po godz. 6-jej nekrologi i inne niecierpliwie zwolki zawiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop. Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. Numer pojedynczy 5 kop.

Kinematograf „BRONISŁAWA” w sali „Lutnia”
 Prospekt 5-to lerski № 8, telef. 1161. 1445
 Zaczynając od 30 czerwca (nadhodzącej soboty) będzie demonstrowany obraz własnego wydania „Bez ozdoby — Z nędzy do pieniędzy”, według utworu ARGUSA.
 W obrazie tym mieszkańcy Wilna zobaczą swoje miasto, znajomych i samych siebie.
 Reżyserował artysta teatru Lwowskiego A. Kłisowski.

Nowy program
 Dn. 26, 27, 28 i 29 czerwca 1912 r.
 Tygodnik Pathé (kronika). — GOSPODARKA LEŚNA W AUSTRALII (nat.)
 Piętno galernika, Sielanka na fermie, obraz komedyczny.
 WYWOJOWANE SZCZĘŚCIE (komedia).
 Początek: w piątek o godz. 5½, w resztę dni — o godz. 6½.

TEATR POLSKI pod dyr. Br. Oranowskiego.
 (W ogrodzie po-Bernardyńskim).
 Dziś, w piątek dwa przedstawienia:
 O godz. 2 po poł. (ceny najniższe) „UPADEK LWA”
 O godz. 8 wiecz. „GASPARONE”
 sztuka w 3 akt. Ryszarda Vossa. operetka w 3-ach akt. Millöckera.
 Jutro: „Halka” z p. Zofją Wojnowską (ceny znizone).
OGRÓD BOTANICZNY dyr. I. A. SZUMANA. Telefon 304.
DZISIAJ
 Autor-komik W. Prandis. — Trupa artystyczna Fortuna.
 BIOSKOP, ostatnie nowości.
 Początek zabawy o godz. 6-jej pp. — Na werandzie od godz. 2-jej pp. OBIADY.

Na przystępnych warunkach WYPRZEDAJE
 z maj. Dymajcie folw. większe do 4 włók i mniejsze, ziemię na dzies. przy pom. banków lub za gotówkę. Majątek graniczy z pow. miast. Telsze, gdzie się znajd. gimn. męsk. i żeńsk. i skąd w tym roku przewoż. szosę do kolei żelazn. Adres: Telsze, Dymajcie, Narkiewicz, gub. Kowieńskiej.
EAU DE COLOGNE AUX FLEURS
 ED. PINAUD PARIS 1225

Potrzebne od 29 września MIESZKANIE,
 złożone z 6-ciu pokoi ze wszelkimi wygodami, przy Prospekte 5-to Jerskim (do Łukiszek), Nadbrzeżnej, Botanicznej, Siemionowskiej. Szczegółowe oferty wraz z podaniem ceny należy składać w administracji „Kurjera Litewskiego” pod „Mieszkanie 6 pokoi”.

Koncert w Druskienikach. Sala „Moderne”, wprost poczty.
 Dnia 14-go lipca 1912 r. odbędzie się **KONCERT** młodego, słynnego wiolonczelisty-wirtuoza **GUSTAWA KACA** zaszczyconego premjum imienia Mendelssohn-Bartholdy w 1911 r. przy udziale skrzypka-wirtuoza **BAZYLEGO SZULZINGERA** Akompanjować będzie **A. JOFFE**.
 Bilety są do nabycia w oddziale biblioteki A. Syrkiwa w Druskienikach.
Rada Nadzorcza i Dyrekcja Sanatorjum dla chorych piersiowych pod kierunkiem 44532

Dr. K. DŁUSKIEGO w Zakopanem
 zawiadamiają Szanownych członków Stowarzyszenia, że Walne Zebranie odbędzie się w dniu 29 lipca r. b. o godz. 4 pp. w gmachu Sanatorjum.
 Wileńskie męskie gimnazjum prywatne z prawami **Pz. P. St. M. PAWŁOWSKIEGO**
 Przyjmowanie próśb do wszystkich klas we wtorki i piątki od 11 do 1-jej po południu (Wileńska № 28). 44121

IGNACY d'AMMON
 po krótkich i ciężkich cierpieniach zmarł w Wilnie, dnia 28 czerwca 1912 roku, w wieku podaszym.
 Ekspozycja zwłok z mieszkania (Antokolska № 63, dom własny), nastąpi w piątek, dn. 29 czerwca, o godzinie 8-jej wieczorem do kościoła Sw. Piotra i Pawła; najazutrz zaś, dn. 30 czerwca, o godz. 10-jej rano odbędzie się w tymże kościele nabożeństwo żałobne, pozem zwłoki złożone zostaną do grobów rodzinnych na cmentarzu Bernardyńskim. 44591
 O czem zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych stróżka **Zona**.

Walka z alkoholizmem.
 W tych dniach we Lwowie zamknięte zostały trzydniowe obrady trzeciego polskiego kongresu przeciwalkoholowego. Prócz delegatów z Galicji stawili się w pokaznej liczbie przedstawiciele Królestwa, Litwy i W. Ks. Poznańskiego.
 Pierwszy zjazd abstynentów polskich we Lwowie w r. 1904 przeszedł bez żadnego wrażenia, podobnie jak i następny w pięć lat później. Zupełnie inaczej jest ze zjazdem ostatnim, któremu okazały zainteresowanie władze krajowe galicyjskie, profesorowie uniwersytetu oraz posłowie do Sejmu i parlamentu, nie mówiąc już o licznych udziałach stowarzyszeń i korporacji. Jest to dowodem, że walka z pijaństwem w najróżnorodniejszych jego przejawach staje się na całym obszarze ziem polskich sprawą coraz bardziej palącą i że zaczynamy ją traktować jako sprawę społeczną pierwszorzędnej ważności. Nie będziemy tu opisywali przebiegu tego skądinąd bardzo ciekawego i pouczającego zjazdu, podniesiemy tylko kilka po-

przeciwalkoholowych w nowoczesnym duchu. Z pośród innych narodów słowiańskich warto wyszczególnić działalność antyalkoholową Czechów i Słowaków.
 Polska nie dorównywa wprawdzie państwom zachodnim pod względem zwalczania alkoholizmu, lecz w reszcy ludów słowiańskich kroczymy na czele. W Galicji rozwija się pomyślnie „Wyzwolenie” (dawniejsza „Eleuterja”). Z innych mniejszych organizacji dosyć znaczny wpływ wywiera Tow. poczwórnej wstrzemięliwości „Eleusis”, oraz Związek księży abstynentów. Pod zaborem pruskim istnieją dwie organizacje abstynenckie, wzajemnie się uzupełniające: „Wyzwolenie” i Związek księży abstynentów. — „Jutrzenka”, tow. umiarkowanej wstrzemięliwości, istnieje wprawdzie już od roku 1890 — lecz nie rozwija szerzej działalności.
 W Królestwie Polskim pracuje w nader trudnych warunkach „Przyszłość”. Tow. abstynenckie, oraz wydział przeciwalkoholowy Tow. higienicznego. Na Litwie istnieje ruch przeciwalkoholowy specyficznie litewski, który w swej organizacji „Białybyc” pomyślnie osiągnął wyniki. Na wychodźstwie, zwłaszcza w Westfalji i Ameryce Północnej, rozwija się ruch antyalkoholowy pomyślnie.

W walce z pijaństwem rzeczą jest charakterystyczną, że przymus ustawowy nie odegrał absolutnie żadnego znaczenia zapobiegawczego. Tak np. po wprowadzeniu monopolu wódzanego w państwie rosyjskim, który rzekomo miał zmniejszyć spożywanie alkoholu, w Królestwie Polskim daje się zanotować wręcz przeciwny objaw: wypija ono z roku na rok coraz więcej. W roku 1910 wypito 4,934,000 wia der alkoholu, w r. 1911 — 5,340,000 wia der. Podobnie nie gra żadnej roli w zmniejszeniu się pijaństwa przemysł swobodny; widoczne to już jest dziś w Galicji, gdzie po zniesieniu propinacji sprzedaż alkoholu stała się przedmiotem swobodnego handlu. Wynika z tego, że regulowanie handlu spirytusem, ujmowanie go w karby represji ze strony władz, słowem wszelkie sztuczne środki poskramiania nalogu mają sens tylko wtedy, gdy niejako formułują pogląd większości ogółu, gdy wymierzone są przeciwko mniej liczny grupom, które przymusem trzeba dociągać do poglądów olbrzymiej większości. Dlatego np. bezcelowe są wszelkie środki represyjne w Rosji, wymierzone przeciw potajemnej sprzedaży wódki, dlatego nie osiągały skutku uchwały poszczególnych gmin, zakazujące gminiaiom picia wódki. Uchwały te, powzięte pod wpływem moralnego usposobienia, wywołanego bądź agitacją nielicznych świątelników, bądź prądem, jaki panował czas krótki, tracily rychło swe znaczenie. Wiadomą jest powszechnie rzeczą, że współczesne państwo bynajmniej nie spódziała podniesieniu się społeczeństwa na wyższe szczeble etyczne. Staje się

ono coraz bardziej celem dla samego siebie, coraz więcej poświęca środków na utrzymanie „mocarstwostwo-go stanowiska”, interesu dynastji, biurokracji i t. d. Na to wszystko potrzeba wiele pieniędzy, co znowu wywołuje intensywną politykę finansową, która z kolei staje się celem dla samej siebie. Znakomitym przykładem jest Rosja, gdzie ta właśnie polityka wynalazła sobie źródło niewyczerpane dochodów: miljardowych w skarbowej sprzedaży alkoholu, szerczą pijaństwo bardzo pomysłnie, choć równocześnie zakłada, nieszkodliwe dlań zresztą, kuratoria trzeźwości. Zrozumieć więc łatwo, że walka z alkoholizmem — zanim chwyci się środków ustawodawczych — powinna uitorawać im drogę propagandą i agitacją. Ustawodawstwo antyalkoholowe w Finlandji i Stanach Zjednoczonych poprzedzono latami gorliwej pracy stowarzyszeń, dopiero ta praca przygotowała tych, którzy uchwalali ustawy przymusowe dla znakomitej mniejszości.

Z okazji kongresu poruszono też jedno zasadnicze pytanie: kto u nas najwięcej pije? Powszechnie ustalone jest mniemanie, że to lud pije dużo, że lud trzeba ratować od pijaństwa. Cyfry natomiast wskazują zupełnie co innego. Więcej pije miasto, niż wieś, w mieście zaś stosunkowo najwięcej pija sfery zamożniejsze i inteligentniejsze. Zle odzywający się włościanin upija się już po drugim kieliszku i dlatego łatwo jest o do wódki pozornej słusności sądu o pijaństwie ludu. Trzeba też mieć na uwadze, że chłop pije tylko przy określonych okazjach, robotnik częściej, bo przynajmniej raz na tydzień w niedziele, najczęściej zaś pija warstwy inteligentniejsze, które mają i czasu i okazji więcej. Na tej podstawie upada też tak bardzo rozpowszechnione przekonanie, że nęda materialna dostatecznie tłómaczy alkoholizm, który w całej rozciągłości panuje właśnie wśród warstw zamożniejszych. Można się o tem przekonać z szeregu codziennych obserwacji.

Stąd znowu wniosek dla stowarzyszeń abstynenckich, aby swą działalnością objęły przede wszystkim sfery inteligentne. Wszakże chęci mogą się tu rozbić o poważny szkopuł: trudno jest bardzo przekonać w imię interesu osobistego zamożnego i zdrowego człowieka o szkodliwości używania alkoholu. To też jeden z uczestników kongresu woła: „Trzeba więc zwrócić się do sfery uczuć najsłabszych. Oto przed nami morze kłeski społecznej: olbrzymia ilość zbrodni i przestępstw popełniana pod wpływem alkoholu, szpitale, gdzie alkohol święci tryumfy w hekatombach cierpienia ludzkiego, instytucje publiczne, gdzie zarządy radzą i uchwalają, spojone przez przepukionych towarzyszy, wiecie i zgromadzenia, gdzie decyduje dziki wrzask napół przytomnych ludzi. A ten beznadziejny smutek anemicznego dziecka po alkoholizującym się rodzicu... Czy człowiek, umiarkowanie pijący, może coś uczynić dla powstrzymania tej niedoli? Co znaczy kazanie odpuścić, potępiające pijaństwo, gdy równocześnie na plebanji stoły uginają się pod ciężarem butelek i dzbanów z wyklinanym trunkiem? Chcesz apostolować — mów obecna i słuszną zupełnie zasadą polskich stowarzyszeń abstynenckich — musisz sam być zupełnie wolnym od słabości. Wprawdzie zasada ta pozabawiła galicyjski związek abstynentów odrazu kilku tysięcy członków (próbnych), ale na to miejsce związek zdobył większą spoiłość i możność rozwijania intensywniejszej działalności.

Warto tu jeszcze podać parę cyfr obecnego stanu polskiego ruchu abstynenckiego. Pism abstynenckich wychodzi najwięcej w zaborze austriackim, mianowicie, prócz „Wyzwolenia” we Lwowie, „Eleusis”, „Iskra” i „Młodzież” w Krakowie, oraz „Przyszłość Ludu” w Stanisławowie. Wszystkie powstały po utworzeniu organizacji abstynenckich. Zorganizowanych polskich abstynentów liczyć dziś można około 13,000, mianowicie w zaborze austriackim razem ze skautami około 7,000, w zaborze pruskim przeszło 4,000, w Królestwie około 1,000, w Westfalji przeszło 500, w Ameryce około 500. Równocześnie z kongresem urządzono we Lwowie wystawę antyal-

koholową. Między innymi zwracała powszechną uwagę na wystawie tablica graficzna lwowskiej okręgowej rady szkolnej, wykazująca ilość konsumowanego alkoholu przez uczniów i uczenie lwowskich szkół wydziałowych w wieku od lat 11 — 15. Na badanych 750 chłopców alkoholu używa codziennie 20 proc., przygodnie 68 proc., nie używa go wcale tylko 12 proc.; na 2266 dziewcząt używa codziennie napojów wysokochłowych 12 proc., przygodnie 62 proc., nie używa go wcale 26 proc. Zajmująca jest również statystyka przestępstw, wywołanych przez alkohol. Tak np. na niedziele wypadła z powodu pijaństwa 105 przestępstw, na poniedziałek 68, wtorek 28, środek 20, czwartek 20, piątek 17, sobotę 62. Jeszcze jedna tablica w tej sali zwracała uwagę: statystyka wydatków na alkohol w Królestwie Polskiem wykazuje, że wydaje się tam 92 miljony rubli na napoje wysokochłowe; jest to suma, za którą we wszystkich miastach, miasteczkach i wsiach Królestwa można wystawić odpowiednią ilość szkół i wyposażyć je kwotami około 3000 rb. rocznie; prócz tego za tę sumę możnaby zbudować mnóstwo szpitali i zakładów dobroczynnych.

Trzeci polski kongres antyalkoholowy jest dla ruchu abstynenckiego w Polsce wypadkiem epokowym. Stwierdził on, że ruch ten wyszedł już z fazy sekciarstwa, że stał się szerokim ruchem społecznym, opierającym się na rozumie ekonomicznym i na dążeniu narodu do odrodzenia. Z tego stanowiska walka z alkoholizmem jest akcją nie tylko cywilizacyjną, ale i narodową. Gdy się chce naród zrobić zdrowym, rozumnie i zdolnym do pracy i twórczości, nie można już zapominać, że ruch abstynencki jest jednym z ogniw tej roboty i że należy go sprządz z innymi naszymi dążeniami kulturalnymi.

Przed wyborami.

Rosjanie w Wilnie.
 We wtorek w apartamentach arcybiskupa prawosławnego odbyła się narada rady bractwa św. Ducha z przedstawicielami organizacji rosyjskich m. Wilna w sprawie wyborów. Po długiej dyskusji uchwalono: 1) organizować niezwłocznie biuro informacyjne przedwyborcze; 2) zawiązać komitet, specjalnie mający na celu organizację wyborów i techniczne ich przeprowadzenie pod ogólnym kierunkiem zjednoczonych Rady bractwa z reprezentantami organizacji rosyjskich.

Rezygnacja biskupa Enoliusza.

Mówią w Petersburgu, że arcybiskup chełmski Enoliusz przed odjazdem z Petersburga oświadczył miał nadprokuratorowi Synodu, że czując się wyčerpanym działalnością poselską nie chce już kandydować do czwartej Dumi.

Zadnych bloków z obcoplemieciami!

Archirej miński Joan, jeździł do Petersburga, jak mówią, w celu otrzymania wskazówek co do kierunku i sposobu, jakim prowadzona ma być akcja wyborcza. Duchowieństwo bowiem prawosławne (wogóle wszyscy prawicowcy) uważają za zdrożne i zasadniczo przeciwne charakterowi kapłańskiemu i niedopuszczalne, jeśli polityką zajmują się księża katolicy; prawosławnym zaś, netylko wolno, ale należy stawać w „obronie uciskanej ruszczyzny”.

Zaraz po powrocie z nad Newy, archirej sprosił przedstawicieli monarchicznych i prawicowych organizacji i w ich liczbie p. Samojlenkę, prezesa ziemstwa, który w ostatnich czasach coraz wyraźniej występuje jako skrajny prawicowiec. Borys Samojlenko, syn polki i przez nią skuzynowany blisko z licznymi rodami ziemianstwa nowogródzkiego, uchodził dotychczas za człowieka przychylnego nam. Na stanowisko prezesa ziemstwa został wybrany głosami polskimi przy rozstrzeleniu się rosjan, głoszących także na p. Luceńskiego.
 Zebrani przyjęli jako hasło całej akcji wyborczej: „prawosławie, samodzielnosc, narodowosc rosyjska i niepodzielnosc Rosji”. Co do taktyki zaś, uznano „bezwzględna niemożność zawierania jakichkolwiek bloków z obcoplemieciami i elementami nie należą-

mi co do poglądów politycznych do partji prawicowych”.

Zdaje się, że powyższa rezolucja, wykluczająca nawet wybór żywiolów rosyjskich choćby, ale więcej postępowych, powinna aż nadto przekonać tych wszystkich, którzy mają jeszcze nadzieję jakichś kompromisów, ile warte są jakiegokolwiek rachuby na porozumienie z ludźmi, znanymi nie od dziś ze swej bezwzględności i dążącymi najwyraźniej do możliwie dalekich ograniczeń nas, skoro najślisze repressje popowstaniowe nie zdołały nas zniszczyć!
 Zebranie prawicowców uprosiło w dalszym ciągu archireja Joana, aby objął kierownictwo akcją wyborczą, co tenże przyjął z gotowością, obiecując, że będzie pracował wyłącznie tylko z myślą o korzyściach ludzi rosyjskich, z zupełnym usumieniem na bok wszelkich względów osobistych.

Pan Skrynczenko działa!

Zdezonizowany kierownik opinii publicznej rosyjskiej w Mińsku, czyli: wyproszonej z mińskiego, ciepłego i wygodnego fotelika redakcyjnego, działacz patryjotyczny, chce w dalszym ciągu przeciw pracować dla dobra sprawy rosyjskiej i zażądał od władz państwowych oddziału nacjonalistów), aby klub rosyjski dał 2000 rubli subydjum na agitację wyborczą, oraz dał lokal dla wyborców włościan. Panu Skrynczenko chodzi o to, aby działac w włościan i usunąć ich z pod wpływu duchowieństwa.

Wątpliwem jest wszakże, czy wobec połączenia prawicowców mińskich i wysunięcia pana Skrynczenki za nawias, zamiar powyższy uda się poza wionem szczególnych praw subydjalnych pomyslowemu eks-redaktorowi!

Odezwa Synodu.

Odezwa przedwyborcza Synodu do duchowieństwa, aby duchowni kandydatury swoje wystawiali wyłącznie za pozwoleniem biskupów, ogłoszona zostanie w tych dniach. Projekt odezwy otrzymał już aprobatę w sferach wyższych podczas ostatniego pobytu Sable-ry w Peterhofie.

WOLNA TRYBUNA.

Uwagi nad artykułem o spaconej idei krajowej.

W № 99 „Kurjera Litewskiego” autor artykułu o spaconej idei krajowej porusza kwestję pracy społecznej dla inteligencji ziemianskiej na Litwie i Białej Rusi.
 Nie można nie zgodzić się z autorem, gdy wzywa magnatów i ziemian do zbliżenia się z mieszczaństwem polskiem, z włościanstwem, używającem języka polskiego, z drobną szlachtą rozsiadaną po enym kraju a całkiem opuszczoną, do otwarcia kierzeni ziemianskich i czepiania na kulturalne potrzeby tych warstw.

Netylko ziemianie, ale inteligencja polska wszelkich stanów i zawodów powinna wziąć czynny udział w pracy około podniesienia kulturalnego i uświadomienia polaków, zamieszkałych na Litwie i Białej Rusi, tworzących mniejsze i większe skupienia polskie.

Nie mogę zaś zgodzić się z autorem, gdy wzywa do zbliżenia się z inteligencją ludową litewską i białoruską tak świecką jak duchowną dla popierania kulturalnych, oświatowych i narodowych potrzeb tych warstw pod hasłem wspólnej pracy dla wspólnego dobra, przy równych prawach i swobodnym rozwoju kulturalnych każdej narodowości. Nie zgadzam się nie dlatego, żeby hasło: „wspólna praca i równe prawa” nie zgadzało się z idealami społeczeństwa polskiego, wywołanego w tradycjach swobodli poszanowania praw cudzych i grzeszącego tem, że własnych praw bronić nie umiało, ale dlatego, że społeczeństwo litewskie, występujące na widownię dziejową w chwili panowania przemocy i niesprawiedliwości i nie uznające tradycji wieków minionych, bierze przykład z najbliższego otoczenia i zastosowuje w stosunku do polaków niesprawiedliwość i przemoc. Nawoływanie autora w imię wyższej kultury do zaprzestania walki przy obecnych warunkach równa się zamknięciu obrony słusznych praw polskich, prawie zręcznie się, na co prawa nie mamy.

Zasoby pieniężne inteligencji polskiej nie są tak wielkie, żeby materialnie wspierać kulturalne potrzeby innych grup narodowościowych...

O pomnik francuzów.

Sprawa wyboru miejsca w Wilnie, na którym w przyszłości ma stanąć pomnik francuzów, poległych w r. 1812, wskutek nielaktownego wystąpienia prasy nacjonalistycznej...

Mały feljeton.

Nasze mleczarnie. Stateczny pan Paweł, powróciwszy do miasta z dłuższej wycieczki zamieszkiej, czuł się nie tylko mocno sflatygowany, lecz i spragniony, jako że poga...

szlachetnie, łącząc lekkość wykonania z właściwym tym artystom światłem opracowaniu szczegółów. Oprócz wymienionych, reszta artystów biorących udział we wzorowaniu przedstawił wizerunek...

PRZED STU LATY.

Protokół Municypalności Miasta Wilna w Roku 1812. 24. Municypalność Miasta Wilna Rządowi tymczasowemu Departamentu wileńskiego przedstawiła, że po wyjściu wojsk Najjaśniejszego Cesarza...

miljonów rubli. Sumy te nie obejmują wydatków na urządzenie brzożowych fortyfikacji zarówno dla obrony Rewla z morza, jak i z lądu...

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Kalendarzyk. Dziś w piątek - św. Ap. Piotra i Pawła, wełd. now. st. - św. Jana Gwraltera; jutro - św. Emilii i Lucyny, wełd. now. st. - św. Małgorzaty. Kronika kościelna. Nabożeństwa. Dnia 1 lipca, t. j. w niedzielę, jako w dzień 6my po uroczystości św. Jana Chrzciela...

Bądź zdrowa.

A ja już ostatniego pożegnania słowa Posyłam do Twej cichej wioskowej Gdzie placem mojej duszy każdy kłosek...

Teatr Polski.

„GASPARONE“, operetka Millöckera. Zapowiedzi nadsyłane do redakcji, które czytelnicy spotykają codziennie w komunikatach teatralnych...

Informacje i ogłoszenia.

Dyplomy wyższych szkół żeńskich. Ministerjum oświaty przesłało do uznania komitetu naukowego starania wielu wyższych żeńskich zakładów naukowych...

KAZIMIERZ PRZERWA-PIETMAJER.

Koniec epopei Napoleońskiej.

Mam najgorsze przecucie. Odradzałem mu tę Moskwę - Napoleon obejrzał się. Poznał, że rozmawiano o nim i rzucił Muratowi i hrabiemu de Narbonne jedno spojrzenie...

bohaterski general Lauriston przygryzł usta. Murat zaś mrugnął: bez wątpienia, bez wątpienia - i odwrócił twarz. - Narbonne - szepnął Lauriston, gdy Napoleon znow wsiadł na konia i ruszyli dalej...

gody! Miasta w popiołach, żony bez mężów, matki bez synów, dzieci bez ojców - oto dzieło Bonaparte. Cesarz z Petersburga patrzy na swoje wojsko, oczekuje po nim zwycięstwa...

- Szedłem pod rękę z cesarzem ze schodów w pałacu, tyś stał na warcie, jak teraz. Pokazałem ci razem z twoją szramą koło ucha Aleksandrowi i powiedziałem mu: co myślisz, najjaśniejszy panie, o żołnierzach...

Podkowski, ob. Jan Meyer, ks. Marek...

(Hotel S-t Georges): ob. Konstanty Skirmunt...

PROWINCJA

MIŃSK

(z) Stulecie. Dnia 26 czerwca (10 lipca) upłynęło 100 lat od chwili...

W serdecznym przyjmowaniu wojsk francuskich...

Epoka pobytu w Mińsku wojsk francuskich...

Lida. „Siew-Zap. Ziżń“ podaje ciekawą statystykę...

Grodno. W dniu 27 czerwca (10 lipca) miała być rozpatrywana...

Z Rusi. List hr. Potockiego. Pisaliśmy niedawno o wystąpieniu...

W wotek 26 czerwca (9 lipca) rano pociągami...

Sprawa „ochrony“ kijowskiej. Sędziwo jest nadzwyczaj energicznie i bezdnie ukochone...

Mianowicie z rozporządzenia gubernatora...

Z Królestwa

U hurtowników warszawskich. Wiadomości o widokach na dobry urządek...

Kamienica Baryczków. Tow. opieki nad zabytkami przeszłości odpięło...

Sprawa Macocha. W proteście specjalnym, złożonym izbie sądowej...

Zawieszenie „Warsz. Słowa“. Z rozporządzenia prokuratora warszawskiej izby...

Z sa kordonu

Obchód Skargi. Jak to już donosiliśmy w dniach 9 (22), 14 (27), 15 (28) i 16 (29) września...

Program obchodu głównego we Lwowie będzie następujący:

I. Dnia 22 września 1912 r. (niedziela) po południu...

II. Dnia 27 i 28 września 1912 r. (piątek i sobota) wieczorem...

III. Dnia 29 września (niedziela): 1) O godz. 8 rano...

IV. Przez wszystkie trzy dni uroczystości, Humnacja kartkowa.

W wotek późnym wieczorem, piorun zapalił...

W październiku będzie wystawiana na scenie lwowskiej...

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono uroczyste w Kutkorze...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał nową sztukę...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym „Rejtan“.

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono uroczyste w Kutkorze...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał nową sztukę...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym „Rejtan“.

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono uroczyste w Kutkorze...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał nową sztukę...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym „Rejtan“.

nię, pokrytą papą i porzuconą pomiędzy beczki...

Pianino, zapewne — odpowiedziałem śmiejąc się...

Bynajmniej. — Więc, jak pan myśli, o skrzyżnia ta zawiera?

— Doprawdy nie domyślam się. — To, to... zwoliki arcybiskupa...

— Nie wierzy pan? Proszę zapytać stojącego obok mnicha.

Wpatrując się w skrzyżnie Rzeczywistości...

Sprawa 500 włościan. Do „Ran-iej Uro“ donoszą z Piatogorska...

Zjazd w sprawie wykształcenia kobiet. Zwołany przez rosyjską ligę...

Wiedzińska „Arbeiter Ztg.“ w obszernym artykule...

Wiadomości polityczne

Socjaliści austriaccy o rusinach

Wiedzińska „Arbeiter Ztg.“ w obszernym artykule...

Prasa niemiecka z ubolewaniem notuje fakt...

Monarchiści w Cabiceiros proklamowali przywrócenie monarchji...

W Chaves znów miały miejsce poważniejsze potyczki...

Przez wszystkie trzy dni uroczystości, Humnacja kartkowa.

W wotek późnym wieczorem, piorun zapalił...

W październiku będzie wystawiana na scenie lwowskiej...

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono uroczyste w Kutkorze...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał nową sztukę...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym „Rejtan“.

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono uroczyste w Kutkorze...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał nową sztukę...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym „Rejtan“.

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono uroczyste w Kutkorze...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał nową sztukę...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym „Rejtan“.

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono uroczyste w Kutkorze...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał nową sztukę...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym „Rejtan“.

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała kandydanta...

nych kategorii określony był na 4 lata, z tem, aby bilety...

Paeryż. Senat uchwalił projekt do prawa o protektoracie w Maroku.

NA POMNIK. Paryż. Senat uchwalił projekt...

REFORMA WYBORCZA. Paryż. Izba większością 339 głosów...

SOCJALIŚCI WŁOŚCY. Reggio. Kilkunastu socjalistów...

ZAMKNIĘCIE OBRAD. Lizbona. Posiedzenia parlamentu...

W IZBIE GMIN. Londyn. Podczas rozpraw w Izbie...

Przekonanie, że nastrój Francji i Rosji...

KONTYNGENS CUKRU. Petersburg. Rada ministrów...

PRZEDŁUŻENIE OCHRONY WZMOCNIONEJ. Petersburg. Rada ministrów...

NA SZKOŁY CERKIEWNE. Petersburg. Rada ministrów...

Z DYPLMACJI. Petersburg. Rada poselstwa...

ZE SZKOLNICTWA. Petersburg. Minister oświaty...

URODZAJE. Petersburg. Widoki urodzaju w Rosji...

PODRÓŻ BETHMANA - HOLLWEGGA. Petersburg. Bethman - Hollweg...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

CENTRALNA STACJA DOŚWIADCZALNA. Moskwa. Na naradzie...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

PROTEKTORAT W MAROKKU. Paeryż. Senat uchwalił projekt...

NA POMNIK. Paryż. Senat uchwalił projekt...

REFORMA WYBORCZA. Paryż. Izba większością 339 głosów...

SOCJALIŚCI WŁOŚCY. Reggio. Kilkunastu socjalistów...

ZAMKNIĘCIE OBRAD. Lizbona. Posiedzenia parlamentu...

W IZBIE GMIN. Londyn. Podczas rozpraw w Izbie...

Przekonanie, że nastrój Francji i Rosji...

KONTYNGENS CUKRU. Petersburg. Rada ministrów...

PRZEDŁUŻENIE OCHRONY WZMOCNIONEJ. Petersburg. Rada ministrów...

NA SZKOŁY CERKIEWNE. Petersburg. Rada ministrów...

Z DYPLMACJI. Petersburg. Rada poselstwa...

ZE SZKOLNICTWA. Petersburg. Minister oświaty...

URODZAJE. Petersburg. Widoki urodzaju w Rosji...

PODRÓŻ BETHMANA - HOLLWEGGA. Petersburg. Bethman - Hollweg...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

CENTRALNA STACJA DOŚWIADCZALNA. Moskwa. Na naradzie...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

POZYCZKA CHIŃSKA. Pekin. Bez względu na kategoryczne...

W MOSKOWIE. Moskwa. Przybył kanclerz Rzeczywistości...

W CHINACH. Mukden. Uwolnieni o buncie żołnierze...

Najważniejsze wiadomości

Szczegóły w tekście.

Zawieszono dziennik rosyjski „Warszawskoje Słowo“ (z Królestwa).

Podobno bp. Eulogiusz rezygnuje z kandydatury poselskiej...

Wydany został Ukaz Najwyższy o emisji nowych biletów...

Ministrowie austriaccy i węgierscy odrzucili wniosek...

W Turcji oczekiwane są dymisje wybitnych działaczy...

W stanie nowojorskim panują straszne upały i burze...

Wiedzińska „Arbeiter Ztg.“ w obszernym artykule...

Prasa niemiecka z ubolewaniem notuje fakt...

Monarchiści w Cabiceiros proklamowali przywrócenie...

W Chaves znów miały miejsce poważniejsze potyczki...

Przez wszystkie trzy dni uroczystości, Humnacja kartkowa.

W wotek późnym wieczorem, piorun zapalił...

W październiku będzie wystawiana na scenie lwowskiej...

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym...

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym...

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym...

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym...

Sensacyjne aresztowanie. We Lwowie policja aresztowała...

Wandalizm hajdamaków. Przed kilku dniami poświęcono...

W piśmiennictwa dramatycznego. Leopold Staff napisał...

Kornel Makuszyński ukończył trzyaktową komedię...

Stanisław Mańkowski pracuje nad dramatem historycznym...

